

zelf roemt en niet in God, wiens goedheid zo groot is, dat Hij wil, dat verdienste is, *wat zijn gave* is ²³⁾).

Trente herinnert in verband met de verdienste aan Jacobus' woord over ons struikelen in vele dingen, zodat ieder zowel de barmhartigheid en de goedheid als ook de ernst en het oordeel voor ogen moet houden en niemand dus zichzelf mag richten — al was hij zichzelf van niets bewust — want wij worden niet door een menselijk, maar door een goddelijk oordeel getoetst ²⁴⁾).

En zoals bekend, doet men in R. K. kring telkens een beroep op het bekende woord van Augustinus, dat God zijn eigen gaven kroont, zodat de gecompliceerdheid der ganse controvers duidelijk uitkomt, als we bedenken, dat ook van reformatorische zijde — *en dan tegenover Rome!* — meermaals op dit woord van Augustinus werd gewezen ²⁵⁾).

Zo wijst Trente dan alle zelfroem af en het is op zichzelf zeker niet illegitiem, wanneer men daarop in de controvers telkens weer wijst en reeds Kuyper heeft er tegen gewaarschuwd „aanstonds de ernst dezer welgewikte formu-

²³⁾ „Absit tamen, ut Christianus homo in se ipso vel confidat vel gloriatur et non in Domino, cuius tanta est ergo omnes homines bonitas, ut eorum vellit esse merita, quae sunt ipsius dona.” (Denz. 810).

²⁴⁾ Denz. 810.

²⁵⁾ Het gaat om Augustinus' woord: „Cum Deus coronat merita nostra, nihil aliud coronat quam munera sua” (Epist. 194, 5, 19). Een woord, dat zelfs als motto voorkomt, in het genoemde boek van Pesch. Vgl. voorts Diekamps herinnering aan Augustinus' woord: „Reddat coronam debitam his meritis tuis, sed ut reddatur tibi corona tua, Dei dona sunt merita tua” (Sermo, 297, 46; Diekamp, Dogmatik II, pag. 543). Vooral zie men echter Augustinus' „De gratia et libero arbitrio” (Augustinus' Schriften gegen die Semipelagianer, 1955), waar Aug. handelt over de kroon der rechtvaardigheid in 2 Tim. 4 : 7 en dan schrijft: „Zou de *rechtvaardige* rechter hen de kroon bereiden, als de *barmhartige* Vader hen niet de genade had geschonken?” (De gratia et lib. arb. 14; a. w. pag. 99 v.). Vgl. nog idem: „Si ergo Dei dona sunt bona merita tua, non Deus coronat merita tua tanquam merita tua, sed tanquam dona sua” (15; a. w. 100) en Augustinus' bestrijding van de Pelagianen (15; a. w. 101).

Voor het reformatorisch beroep op Augustinus' woorden zie men N.G.B. art. 24: „Intussen willen wij niet loochenen, dat God de goede werken beloont, maar het is door zijn genade, *dat Hij zijn gaven kroont*”. Vgl. de Conf. Helv. posterior (Müller, 195) met het beroep op het „kronen” van Gods eigen gaven tegenover hen, „qui merita hominum sic defendunt, ut evacuent gratiam Dei”.